

فروض کمک به ظالم

۱. کمک به ظالم در ظلمش

هر چیزی که از نظر عرف، کمک به ظالم محسوب شود، حرام است؛ چه کمک مستقیم باشد، مانند اینکه ظالمی بخواهد فردی را شلاق بزند و کسی به او کمک کند، مثلاً شلاق به دستش دهد، یا این مظلوم را نگه دارد تا او کتک بزند. این کمک مستقیم است، و چه کمک غیر مستقیم باشد؛ مثل اینکه ظالم در اثنای کار ظالمانه اش، تشنه شود و شما به او آب دهید تا تشنگی اش فرو نشیند و به ظلمش ادامه دهد.

از مصداق های متداول و رایج امروزی، کمک تبلیغاتی است؛ مثل تبلیغ برای کشتن شیعیان. یا مثل اینکه کسی در فکر ترور باشد و دیگری با نقشه کشیدن او را راهنمایی کند. این هم کمک به ظالم است.

همچنین اگر عده ای بخواهند جلوی ظلم را بگیرند و دیگری کار ظالم را توجیه کند؛ مثل فتوا به جواز قتل حضرت سیدالشهداء (ع)، همه آنها معونه محسوب می شود؛ چون عرف اینها را کمک به ظلم می داند. (مکاسب محرمه، ج ۴۴۷، ص ۸)

مراد از ظالم

در حرمت کمک به ظالم فرق نمی کند که ظالم در محیط اجتماعی ظلم کند، مثل حاکم یا مدیر ظالم، یا در محیط کسب و کار ظلم کند، یا در محیط خانواده، مثل شوهری که به زنش ظلم می کند یا برادری که به برادر یا خواهرش ظلم می کند و...؛ یاری کردن ظالم در همه این موارد حرام است. (مکاسب محرمه، ج ۴۴۸، ص ۴)

۲. کمک به ظالم در غیر ظلم

چنان که بیان شد، مراد از ظالم در قسم اول، مطلق ظالم است. اما در قسم دوم، ظالم به معنای خاص است، نه مطلق ظالم؛ زیرا اگر بگوییم که اعانت این اشخاص حتی در مباحات هم حرام است، نظام معاش به هم خواهد ریخت؛ چراکه ممکن است از هر کسی در زمانی، ظلمی سرزند. پس مراد از ظالم در این قسم، ظالمی است که پیشه و شیوه کار او ظالمانه است؛ مثل حاکمان جور و عوامل و ایادی آنها. یا سارقان و کسانی که کارشان ظلم است و غیر ظلم از آنها سر نمی زند، مگر به ندرت. (مکاسب محرمه، ج ۴۴۹، ص ۳)

آنچه حرام است این است که کمک به نحوی باشد که یا مستقیماً به ظلم او کمک کند، یا غیر مستقیم. (مکاسب محرمه، ج ۴۵۱، ص ۸)

مثلاً به گونه ای به او کمک شود که در جامعه آبرومند، و کارهای او از طرف مردم موّجه شود. یا اطلاعات امنیتی به او کند. یا به او کمک های مالی کند. یا به نحوی با او همکاری کند که قدرت و شوکت او توسعه یابد. اینها کمک مستقیم به ظلم نیست ؛ چون معلوم نیست این دستگاه اطلاعاتی همیشه ظلم کند. حتی ممکن است هرگز ظلم نکند. اما موجب تجهیز این ظالم می شود که این تجهیز و تقویت ظالم و گسترش شوکت و حکومت ظالم، زمینه را برای ظلم او فراهم می کند. این نوع کمک نیز حرام است. (مکاسب محرّمه، ج ۴۵۴، ص ۳)